Հայաստանի պաշտպանական բարեփոխումներ I
Պաշտպանության Նախարարության քաղաքացիականացման և «Պաշտպանության մասին օրենքի» փոփոխությունների վերաբերյալ սեմինար
Փետրվար 5 – 7, 2007թ., Երևան, Հայաստան

Համակազմակերպված Հայաստանի Հանրապետության Պաշտպանության Նախարարության կողմից

ՆԱՏՕ-Հայաստան հարաբերությունները զգալիորեն ուժեղացել են 2005թ. դեկտեմբերի Անհատական գործընկերության գործողությունների ծրագրով (IPAP): Իր IPAP ներկայացման փաստաթղթում Հայաստանը պարտավորություն ստանձնեց տրանսֆորմացիայի ենթարկել իր զինված ուժերի անձնակազմի կառավարման համակարգը և քաղաքացիականացնել իր Պաշտպանության Նախարարության աշխատակիցներին: Այս բարեփոխումներին զուգահեռ հայաստանը նպատակ է դրել փոփոխել 1997թ. «Պաշտպանության մասին օրենքը», որպեսզի այն լավագույնս աջակցի քաղաքացիականացման և տրանսֆորմացիայի գործընթացներին: Այս սեմինարի նպատակն է աջակցել Հայաստանին՝ իրականացնելու այս պաշտպանական բարեփոխումները: Սեմինարի երկու հիմնական նպատակներն են՝

- Ներկայացնել մի քանի «նոր» ՆԱՏՕ երկրների պաշտպանական տրանսֆորմացիայի գործընթացը և կիսել նրանց փորձը սեմինարի մասնակիցների հետ: Նպատակն է ոչ թե ներկայացնել ծեռքբերումներն ու բարդությունները, այլ ավելի շուտ մանրամասնել անձնակազմի կառավարման ընտրված համակարգը և Պաշտպանության Նախարարության քաղաքացիական կազմակերպության կառուցվածքը, կատարված ընտրությունների ետևում կանգնած շարժառիթները և զինված ուժերի հրամանատարական կառուցվածքի, հրամանատարության և վերահսկման համակարգի շղթան:

- Ներկայացնել Հայաստանի 1997թ. «Պաշտպանության մասին օրենքը» և ստանալ միջազգային և հայկական փորձագետների կարծիքը օրենքի առաջարկվող փոփոխությունների վերաբերյալ՝ համապատասխանեցնելով դա պլանավորված տրանսֆորմացիայի և քաղաքացիականացման գործընթացի հետ:

Ժամ	Միջոցառում	Վայր
Երկուշաբթի, փետրվար 5, 2007թ.		
0800-0900	Միայն խոսնակի, մոդերատորի, սեղանավարի և աշխատակիցների հանդիպում	Արմենիա Մարիոթ հյուրանոց Երևան
0900-0915	Գրանցում (*Առաջին միջոցառումը բոլոր մասնակիցների համար*)	

0915-0945	**Սեմինարի բացում** Խոսնակ՝ Գեներալ մայոր (զորացրված) դոկտոր Հորսթ Շմալֆելդ, Ջորջ Ս. Մարշալի անվան անվտանգության հետազոտությունների եվրոպական կենտրոնի գերմանացի փոխտնօրեն Խոսնակ՝ դեսպան Հայկե Ռենատե Պայտչ, Հայաստանում Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության դեսպան Խոսնակ՝ պրն. Էնթոնի Գոդֆրեյ, Հայաստանում ԱՄՆ առաքելության ղեկավար և դեսպանի ժամանակավոր պաշտոնակատար	Տիգրան Մեծ շքասրահ
0945-1015	**Ներկայացում** Խոսնակ՝ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության փոխնախարար գեներալ լեյտենանտ Արթուր Աղաբեկյան	
1015-1030	Խմբային լուսանկար	
1030-1100	Սուրճի ընդմիջում	
1100-1115	**Սեմինարի նպատակների, օրակարգի և մեթոդաբանության ներկայացում** Մոդերատոր՝ Գեներալ մայոր (զորացրված) դոկտոր Հորսթ Շմալֆելդ	

Ժամ	Միջոցառում	Վայր

Երկուշաբթի, փետրվար 5, 2007թ. (շարունակություն)

1115-1200	**1-ին պլենար նիստ (ՆԱՏՕ)** Մոդերատոր՝ Գեներալ մայոր (զորացրված) դոկտոր Հորսթ Շմալֆելդ, *1-ին պլենար նիստը նվիրված կլինի ՆԱՏՕ-ի Անհատական գործընկերության գործողությունների ծրագրին (IPAP), որքանով դա վերաբերում է պաշտպանական անձնակազմի բարեփոխումներին և ՊՆ քաղաքացիականացման ջանքերին: Նիստը կլուսաբանի ներկա ժամանակացույցերը և սահմանված խնդիրները:* **- ԱԳԳԾ-ն և ՊԻՉ ԳԾ բարեփոխումները** Խոսնակ. ՆԱՏՕ-ի քաղաքականության և անվտանգության բաժնի Հայաստանի հետ համագործակցության համար պատասխանատու աշխատակից, պրն. Լորենց Մեյեր-Մինեման	Արմենիա Մարիոթթ հյուրանոց Երևան Տիգրան Մեծ շքասրահ
1200-1300	Ճաշ	

1300-1430	**2-րդ պլենար նիստ (Ռազմական բարեփոխումների փորձ)** Նախագահող. Ջորջ Մարշալի անվ. անվտանգության ոլորտում հետազոտությունների եվրոպական կենտրոնի միջազգային և անվտանգության հետազոտությունների քոլեջի պրոֆեսոր, ԱՄՆ Ծովային հետևակի կորպուսի գնդապետ Ջեյմս Հոքրոֆթ *Նիստի ընթացքում մասնակից երկրների պաշտպանության նախարարությունների ներկայացուցիչները կներկայացնեն իրենց երկրների փորձը պաշտպանության ոլորտի բարեփոխումների իրականացման գործում: Ելույթ ունեցողները մասնավորապես կանդրադառնան զինված ուժերի կառուցվածքային, վարչական և կադրային քաղաքականության բարեփոխումներին՝ շեշտադրումը կատարելով զինված ուժերի կադրային կառավարման համակարգի վերակազմավորման և ՊՆ «քաղաքացիականացման» վրա: Ապա տեղեկություններ կտրամադրվեն բարեփոխված պաշտպանության նախարարության և գլխավոր շտաբի կազմում զինվորական հաստիքները քաղաքացիականների վերափոխելու համար կիրառվող չափանիշների մասին: Յուրաքանչյուր 20 րոպեանոց ելույթից հետո մասնակիցները կարող են ուղղել իրենց հարցերը:* **- Էստոնիա** Խոսնակ. Էստոնիայի Հանրապետության նախագահի անվտանգության գծով խորհրդական, պրն. Ինդրեկ Կանիկ **- Լատվիա** Խոսնակ. Լատվիայի պաշտպանության նախարարի տեղակալ, պրն. Յանիս Կառլսբերգս **- Ռումինիա** Խոսնակ. Ռումինիայի ՊՆ պաշտպանության քաղաքականության և պլանավորման վարչության պլանավորման մասնագետ, մայոր Աուրել Կոբիանու	
1430-1500	Ընդմիջում	
1500-1600	**3-րդ պլենար նիստ (ՀՀ ՊՆ մանրամասն տեսություն)** Նախագահող. գեներալ-մայոր (պաշտոնաթող) դ-ր Հորսթ Շմալֆելդ *Նիստի ընթացքում ՀՀ ՊՆ ներկայացուցիչը կներկայացնի ՀՀ ԶՈՒ գործող հրամանատարական կառուցվածքը և ղեկավարման ու վերահսկման համակարգը: Խոսնակը նաև կներկայացնի ՀՀ ՊՆ վարչական կառուցվածքը, անձնակազմի պարտականությունները և ԶՈՒ կադրային կառավարման համակարգը: Նիստին նախատեսվում է ներկայացնել այն տեղեկատվությունը, որը հիմք կծառայի հետագա խմբային քննարկումների համար և ժամանակ տրամադրել մասնակիցների և փորձագետների հարցերի համար:* Խոսնակ. ՀՀ պաշտպանության նախարարի տեղակալ, գեներալ-լեյտենանտ Արթուր Աղաբեկյան	
1600-1615	**Աշխատանքային խմբերի և փորձագետների ներկայացում** Նախագահող. գ-տ Ջեյմս Հոքրոֆթ	

Ժամ	Միջոցառում	Վայր

Երկուշաբթի, փետրվար 5, 2007թ. (շարունակություն)

1615-1730	**Աշխատանքային խմբի 1-ին նիստ (ՊՆ «քաղաքացիականացում» և կադրային կառավարում)** *Աշխատանքային խմբի 1-ին նիստին երկու խմբերին էլ մեկ այլ հնարավորություն կընձեռնվի մանրամասնորեն քննարկել 2-րդ պլենար նիստին իրենց փորձը ներկայացրած ՆԱՏՕ-ի նորընտիր անդամ-պետությունների պաշտպանական համակարգերի բարեփոխման գործընթացը:* *1-ին աշխ. խումբ՝ Էստոնիա և Լատվիա* *2-րդ աշխ. խումբ՝ Ռումինիա* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փորձագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ժողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF)	Արմենիա Մարիոթթ հյուրանոց Տրդատ և Լեվոն Աշխատանքային խմբերի սենյակներ
1900-2030	**Ընդունելություն/ճաշկերույթ (ՀՀ ՊՆ հրավերով)**	Տեղը պետք է որոշվի

Երեքշաբթի, փետրվար 6, 2007թ.

0900-1030	**Աշխատանքային խմբի 2-րդ նիստ (ՊՆ «քաղաքացիականացում» և կադրային կառավարում)** *Այս աշխատանքային նիստին երկու աշխատանքային խմբերը կքննարկեն ՀՀ ՊՆ վարչական կառուցվածքը, հրամանատարական շղթան, անձնակազմի գործառույթները և կադրային կառավարման համակարգը: Աշխատանքային խմբերը կներկայացնեն նախնական առաջարկություններ՝ ուղղված ՀՀ ՊՆ «քաղաքացիականացման» գործընթացի աջակցմանը և կադրային կառավարման համակարգի բարեփոխմանը: Կադրերի գծով արտասահմանյան փորձագետները և 32-րդ պլենար նիստին մասնակցած ՆԱՏՕ-ի անդամ-պետությունների ՊՆ ներկայացուցիչներն անհրաժեշտության դեպքում կտրամադրեն քննարկումների ընթացքը զարգացնող խորհրդատվություն և տեղեկատվություն:* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փորձագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ժողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF) Մասնագետներ. ԱՄՆ J-1 անձնակազմին մատուցվող ծառայությունների բաժնի պետ, գ-տ Քեվին Դրիսկոլ; «Ուիթնի, Բրեդլի և Բրաուն» ընկերության կադրային պլանավորման գծով փոխնախագահ, պրն. Թ.Ջ. Անդերսոն ԱՄՆ ՌՕՈՒ շտաբի Պլանավորման և ազգային անվտանգության կադրային համակարգերի ինտեգրման բաժնի պետի տեղակալ Շարոն Սեյմուր. Air Force	Արմենիա Մարիոթթ հյուրանոց Տրդատ և Լեվոն Աշխատանքային խմբերի սենյակներ
1030-1100	Ընդմիջում	

1100-1200	**Աշխատանքային խմբի 3-րդ նիստ (ՊՆ «քաղաքացիականացում» և կադրային կառավարում)** *2-րդ նիստի շարունակություն.* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փորձագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ծողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF) Մասնագետներ. գ-տ Քեվին Դրիսկոլ, պրն. Թ.Ջ. Անդերսոն, Շարոն Սեյմուր	
1200-1300	Ճաշ	

Ժամ	Միջոցառում	Վայր

Երեքշաբթի, փետրվար 6, 2007թ. (շարունակություն)

1300-1430	**Աշխատանքային խմբի 4-րդ նիստ (ՊՆ «քաղաքացիականացում» և կադրային կառավարում)** *Աշխատանքային խմբի այս նիստին կամփոփվեն սկզբնական առաջարկությունները և կորոշվեն հաջորդ հավանական սեմինարի (3-6 ամիս անց) խնդիրները և նպատակները, որոնք ուղղված կլինեն քաղաքացիական պաշտոնների հատկորոշմանը, ծառայողական պարտականությունների սահմանմանը, պաշտոնի նկարագրին, դասակարգմանը, ծառայողական առաջխաղացման սխեմաներին, աշխատանքի կառավարմանը, վարձատրմանը և այլն:* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փորձագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ծողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF) Մասնագետներ. գ-տ Քեվին Դրիսկոլ, պրն. Թ.Ջ. Անդերսոն, Շարոն Սեյմուր	
1430-1530	**Աշխատանքային խմբի 5-րդ նիստ (ՊՆ «քաղաքացիականացում» և կադրային կառավարում)** *Այս թեմային նվիրված վերջին նիստը աշխատանքային խմբերին թույլ կտա ամփոփել փետրվարի 7-ին 5-րդ պլենար նիստին ներկայացվելիք զեկույցները և ելույթի փորձ անցկացնել համապատասխան աշխատանքային խմբի խոսնակի հետ:* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փորձագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ծողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF)	
1530-1600	Ընդմիջում	

1600-1700	**4-րդ պլենար նիստ («Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը)** Նախագահող. գեներալ-մայոր (պաշտոնաթող) դ-ր Յորսթ Շմալֆելդ *Նիստին ՀՀ ՊՆ փորձագետը մասնակիցներին կներկայացնի 1997թ. «Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը: Նիստին նախատեսվում է ներկայացնել այն տեղեկատվությունը, որը հիմք կծառայի հետագա խմբային քննարկումների համար և ժամանակ տրամադրել մասնակիցների և փորձագետների հարցերի համար:* Խոսնակ. ՀՀ պաշտպանության նախարարի տեղակալ, գեներալ-լեյտենանտ Արթուր Աղաբեկյան	Արմենիա Մարիոթթ հյուրանոց Երևան Տիգրան Մեծ շքասրահ

Չորեքշաբթի, փետրվար 7, 2007թ.

0900-1030	**Աշխատանքային խմբի 6-րդ նիստ («Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը)** *Այս թեմային նվիրված 1-ին նիստին երկու աշխատանքային խմբերը քննարկման կենթարկեն 1997թ. «Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը և կներկայացնեն ՀՀ ՊՆ «քաղաքացիականացման» գործընթացի աջակցմանը և կադրային կառավարման համակարգի բարեփոխմանն ուղղված օրենքի փոփոխությունների և լրացումների առաջարկություններ: Արտասահմանցի ռազմական փորձագետները և իրավաբանները անհրաժեշտության դեպքում կտրամադրեն քննարկումների ընթացքը զարգացնող խորհրդատվություն և տեղեկատվություն:* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փորձագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ժողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF) Մասնագետներ. ԱՄՆ ՑՈՒ իրավաբանական վարչության միջազգային բաժնի պետ, փ/գ-տ էրիկ Ջենսեն; Գերմանիայի խորհրդարանի անվտանգության հարցերով հանձնաժողովի անդամ, պրն. Հանս Ռուդել	Արմենիա Մարիոթթ հյուրանոց Տրդատ և Լևոն Աշխատանքային խմբերի սենյակներ
1030-1100	Ընդմիջում	

Ժամ	Միջոցառում	Վայր

Չորեքշաբթի, փետրվար 7, 2007թ. (շարունակություն)

1100-1200	**Աշխատանքային խմբի 7-րդ նիստ («Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը)** *6-րդ նիստի շարունակության ընթացքում կամփոփվեն օրենքի փոփոխությունների* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փորձագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ժողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF) Մասնագետներ. ԱՄՆ ՑՈՒ իրավաբանական վարչության միջազգային բաժնի պետ, փ/գ-տ էրիկ Ջենսեն; Գերմանիայի խորհրդարանի անվտանգության հարցերով հանձնաժողովի անդամ, պրն. Հանս Ռուդել	Արմենիա Մարիոթթ հյուրանոց Տրդատ և Լևոն Աշխատանքային խմբերի սենյակներ

1200-1300	**Աշխատանքային խմբի 8-րդ նիստ («Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը)** *Աշխատանքային խմբերը կամփոփեն իրենց կողմից ներկայացված առաջարկությունները և կպատրաստեն 5-րդ պլենար նիստին ներկայացվելիք զեկույցները: Յուրաքանչյուր խումբ կընտրի մի խոսնակ և լիակատար նիստի զեկույցի փործ կանի:* Աշխ. խմբերի հետ աշխատող փործագետներ. դ-ր Հարի Բակուր-Մարչու, դեսպան Վալերի Ռատչև, պրն. Իդեն Քոուլ, Զինված ուժերի ծողովրդավարական վերահսկման ժնևյան կենտրոն (DCAF) Մասնագետներ. ԱՄՆ ՑՈՒ իրավաբանական վարչության միջազգային բաժնի պետ, փ/գ-տ Էրիկ Ջենսեն; Գերմանիայի խորհրդարանի անվտանգության հարցերով հանձնաժողովի անդամ, պրն. Հանս Ռուդել	
1300-1400	Ճաշ	
1400-1430	**Մարշալի անվ. կենտրոնի ներկայացուցչի ելույթ** Խոսնակ. Ջորջ Մարշալի անվ. անվտանգության ոլորտում հետազոտությունների եվրոպական կենտրոնի գերմանական փոխտնօրեն, գեներալ-մայոր (պաշտոնաթող) դ-ր Հորսթ Շմալֆելդ	Արմենիա Մարիոթ հյուրանոց Երևան Տիգրան Մեծ շքասրահ
1430-1530	**5-րդ պլենար նիստ (զեկույցների ներկայացում)** Նախագահող. գ-տ Ջեյմս Հոքրոֆթ *Աշխատանքային խմբերի խոսնակները կներկայացնեն 1 – 5 (ՊՆ «քաղաքացիականացում» և կադրային կառավարում) և 6 – 8 («Պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը) աշխատանքային նիստերն ամփոփող զեկույցները:.* Խոսնակներ. աշխատանքային խմբերի խոսնակներ	
1530-1545	Սեմինարի արդյունքների գնահատում հարցաշարի միջոցով	
1545-1600	**Սեմինարի ամփոփում** Խոսնակ. Ջորջ Մարշալի անվ. անվտանգության ոլորտում հետազոտությունների եվրոպական կենտրոնի գերմանական փոխտնօրեն, գեներալ-մայոր (պաշտոնաթող) դ-ր Հորսթ Շմալֆելդ Խոսնակ. ՀՀ պաշտպանության նախարարի տեղակալ, գեներալ-լեյտենանտ Արթուր Աղաբեկյան	